

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vihreän siirtymän rahoituksen työryhmä

Työryhmän käynnissä olevan työn esittely

5.10.2022, eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

Finanssineuvos Pekka Morén, valtiovarainministeriö (sihteeristö)

Työryhmän mandaatti

- Muodostaa kokonaisnäkemyks viheään siirtymään hyödynnettävistä rahoitusmahdollisuuksista
- Kartoittaa viheään siirtymän rahoitustarpeita ja mahdollisia rahoituksen pullonkauloja
- Laatia suunnitelma, miten yksityistä ja EU-rahoitusta voitaisiin ohjata nykyistä vaikuttavammin ja kustannustehokkaammin ohjata viheään siirtymän rahoittamiseen ja millaisia julkisen sektorin toimia tarvittaisiin yksityisen rahoituksen lisäämiseksi
- Tehdä ehdotuksia kannustimista ja välineistä, joita tarvitaan rahoituksen kanavoimiseksi viheään siirtymään

Työryhmän kokoonpano

- Työryhmän puheenjohtajana toimii VM:n vskp. Juha Majanen ja varapuheenjohtajina YM:n kp. Juhani Damski sekä TEMn osp. Ilona Lundström.
- Työryhmän jäsenet ovat Suomen Pankista, Elinkeinoelämän keskusliitosta, Sitrasta, Climate Leadership Coalition CLC:stä, Finanssiala ry:stä, Kuntarahoituksesta, Euroopan investointipankista, Ilmastorahastosta, Pääomasijoittajat ry:stä, Valtion eläkerahastosta, Kuntaliitosta, Helsingin kaupungilta, Suomen Yrittäjät ry:stä, Hankenista, Helsingin yliopistosta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:stä, ympäristöministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä.
- Sihteeristö VM, TEM ja YM

Työn eteneminen

- Mandaatti 27.1.2022
- <https://valtioneuvosto.fi/-/10623/vihrean-siirtoyman-rahoituksen-tyoryhma-etsii-keinoja-edistaa-ilmasto-ja-ymparistotavoitteita-ja-kestavaa-kasvua>
- Väliraportti 30.3.2022
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163964>
- Työpajat huhti-toukokuu
 - Iso kuva ja pullonkaulat
 - Roolit ja välineet vihreän siirtymän rahoituksessa
- Loppuraportti – jatkomandaatti 30.6. → 30.11.2022

Alueet 1-3: Iso kuva ja päälinjat

1. Geopoliittisen toimintaympäristön muutos edellyttää nopeampaa siirtymää

- Irtautuminen Venäjän energiasta tavalla, joka edesauttaa myös vihreää siirtymän nopeuttamista
- Toimilla pyrittävä hillitsemään hintojen nousupaineita
- Ratkaisut materiaali riippuvuuksien vähentämiseksi, energiatehokkuuteen ja kiertotalouteen

2. Täsmällisempi kuva vihreän siirtymän vaikutuksista kansantalouteen

- Kestävyystavoitteiden ja talouspolitiikan näkökulmat yhteen sovitettava, kilpailukyky näkökulma ja aikajänteet
- Kehitetään arviointi-, seuranta- ja analyysikehikot, dataa, osaamista ja tutkimusta
- Luontopääoman näkökulma huomioon

3. Vihreän siirtymän tärkeimpien investointitarpeiden ja menestystekijöiden tunnistaminen

- Analyysijä kestävyysmurroksista hyödynnetään (energia, teollisuus, liikenne, rakentaminen, ympäristö)
- Investointitarpeita kuvattava myös jaottelulla yksityinen sektori/yritykset, julkinen sektori (valtio, kunnat/kaupungit) ja kotitaloudet
- Teknologiat vihreän siirtymän toteuttamiseksi jo pitkälti olemassa
- Panostukset osaamiseen ja TKIn (alueet?)

Alueet 4-5: Rahoitus

4. Kestävien rahoitusmarkkinoiden kehittäminen

- Osaamisen ja ennakoitavuuden vahvistaminen poikkeuksellisen murroksen aikana;
- Ymmärryksen lisääminen siirtymän riskeistä riskeistä; sekä rahoitusvakauden ja luottamuksen ylläpitäminen
- Huomiota transaktiokustannusten kasvun syihin ja mahdolliset kehittämistoimet
- Kestävyyssuunnitelmat ja arviointikehikot selkeiksi

5. Julkisen rahoitusekosysteemin toimivuus

- EU-rahoituksen tehokkaampi ja hallitumpi hyödyntäminen
- Julkista rahoitusta jakamaan riskiä sekä täydentämään ja vivuttamaan yksityistä: tarvittaessa tehtävä tilaa yksityisen rahoituksen kehittymiselle
- TKI-panostusten kasvattaminen uusien puhtaiden ratkaisujen kehittämiseksi
- Vihreän siirtymän rahoituksen toimijakentän kehittämistarpeet ml. mm. erityisrahoitusyhtiöiden roolit, yhteistyö ja ohjaus vihreän siirtymän tukemisessa
- EU-riskinjakoinstrumenttien käyttö edellyttää osaamisen vahvistamista, uudenlaista yhteistyötä ja investointikonaisuuksien rakentamista

Alueet 6-7: Kannusteet ja investointiympäristö

6. Oikeudenmukainen siirtymä ja kannustaminen vihreisiin valintoihin

- Käyttäytymisvaikutusten tunnistaminen, mm. kysyntä uusille ratkaisuille ja hintoihin reagointi
- Kiertotalouden ja jakamistalouden mallit
- Uudistusten toteuttaminen kokonaisvaltaisesti ja huomioiden tulonjakovaikutukset
- Tukitoimien kohdentaminen oikein ja hallitusti
- Tietoisuuden lisääminen (viestintäkampanjat?)

7. Vihreää siirtymää edistävän politiikan kokonaisvaltaisuus ja ennustettavuus - uskottava toiminta- ja investointiympäristö

- Kokonaisstrategian merkitys ja vision luominen tuleville hallituskausille
- Tunnistetaan tarve talouden uudistamiselle; sekä vahvistetaan sitoutumista toimenpiteisiin vihreän siirtymän investointien nopeuttamiseksi,
- Tukipolitiikan periaatteet ja painopisteet

Alueet 8-10: Osaaminen, tieto ja vaikuttavuus

8. Osaaminen, tutkimus, tiedon tuottaminen ja governance

- Osaamiseen, tutkimustietoon ja dataan panostettava (kilpailukykytekijä)
- Toimintatapoja kehitettävä kokonaisvaltaisesti julkisessa hallinnossa, yrityksissä ja rahoittajien keskuudessa
- Muuttuvat osaamistarpeet yritysten ja työntekijöiden vihreässä siirtymässä
- Käytäntöjen/koordinaation vahvistaminen hallinnossa ja sidosryhmien kesken yhteistyön ja tiedonvaihdon varmistamiseksi

9. Suomi vihreän siirtymän aktiivisena kansainvälisenä toimijana

- Prioriteettien määrittely
- Keskeisten vaikuttamisfoorumien ja kumppanuuksien identifiointi

10. Työryhmän tulosten huolellisen kommunikoinnin merkitys

Yhteenvedo - Loppuraportin tavoite

1. Kokonaiskuvan muodostaminen vihreän siirtymän sisällöstä ja rahoitustarpeista sekä rahoituslähteistä, ottaen huomioon toimintaympäristön vaikutus ajoitukseen ja sisältöön
2. Keskeisten kehittämis- ja toimenpidealueiden kuvaaminen; ja konkreettisten merkityksellisten suositusten identifiointi
3. Painopisteiden identifiointi kansainvälisessä vaikuttamisessa
4. Jatkotyön painopisteiden määrittely ja tärkeysjärjestys (ajoitus)
5. Yhteisen tilannekuvan ja näkymän muodostaminen
6. Kommunikointi kumppaneille kotimaassa ja kansainvälisesti

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET